

Forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

Retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep i idretten.

(Vedtatt av Idrettsstyret i september 2010)

Seksuelle overgrep og seksuell trakassering er totalt uforenlig med idrettens verdier.

Norsk idrett skal praktisere **nulltoleranse for enhver form for diskriminering og trakassering** innenfor idretten - uansett årsak

Nulltoleranse?

=

**Det skal alltid ha en
reaksjon**

Nulltoleranse

- For diskriminering / hets / trakassering
 - ✓ Mobbing
 - ✓ Homohets
 - ✓ Seksuell trakassering
- Hvorfor?
 - ✓ Idretts glede for alle!

**Idretten speiler
samfunnet**

**på godt
og vondt...**

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

*Enten har det skjedd,
eller så skjer det no,
eller så vil det skje*

HJELPER: Fra sin posisjon i Idrettens Hus i Oslo, har Øvregård bistått mange personer og idre... [Les hele](#)

«Enten så *har* det skjedd hos oss, eller så skjer det hos oss *nå* eller så *vil* det skje i fremtiden. Og derfor må vi som idrettslag informere om NIFs veileder på neste styremøte og sørge for å ta opp temaet.»

Bakgrunn

2000: Forskingsrapport viser at 28% av kvinnelege eliteidrettsutøvarar har opplevd ei eller fleire former for seksuell trakassering i idrettssamanheng

2000: Retningsliner mot seksuell trakassering

2009: Krav om politiattest for dei med ansvar for barn eller personar med utviklingshemming

2010: Nye reviderte retningsliner mot seksuell trakassering og overgrep i idretten

2011: Egen ressurs i sekretariatet

2013: Fem filmar til bruk i førebygging

2017: Rettleider for håndtering av saker som gjeld seksuell trakassering og overgrep

Hva er seksuell trakassering ?

**NORGES
LUFTSPORTFORBUND**

Trakassering generelt:

Felles for alle former for trakassering er at oppførselen er uønsket, krenkende, truende eller plagsom for den som utsettes for dette.

Dette betyr at slike opplevelser er uavhengig av om den som trakasserer gjør det med hensikt eller ikke. Dette er viktig fordi både kvinner og menn kan ha ulike oppfatninger av hva som er uønsket og krenkende.

Seksuell trakassering :

Seksuell trakassering kan være både verbal, ikke-verbal og fysisk.

Verbal seksuell trakassering kan være uønskede nærgående spørsmål om kropp, klær eller privatliv, "spøk" med seksuelle undertoner, og forslag eller krav om seksuelle tjenester eller seksuelle forhold. Dette kan også være i form av uønskede telefonsamtaler, sms, eller brev med seksuelt innhold.

Seksuell trakassering :

Ikke-verbal seksuell trakassering kan for eksempel være nærgående blikk, visning av bilder eller gjenstander med seksuelle undertoner.

Seksuell trakassering :

Fysisk trakassering er for eksempel uønsket eller unødvendig kroppsberøring av seksuell karakter, slik som "plukking", det å stryke seg inntil kroppen på andre eller forsøk på å kysse eller gi kjærtegn.

Det er forskjell på flørting og seksuell trakassering.

I vår utdanning er det noen ganger nødvendig å ta på elevene for å rettlede. Dette er fortsatt lov men vit forskjellen på nødvendig og unødvendig «plukking».

Fakta – sammenhenger og vurderinger

Seksuell trakassering og seksuelle overgrep er i de aller fleste tilfeller et uttrykk for misbruk av makt. Eksempler på maktrelasjoner i vår idrett vil f.eks. være den makt som instruktører har overfor elever eller en hotshot overfor en uerfaren.

Denne form for tillit og makt kalles ofte for ekspert- og/eller posisjonsmakt og kan misbrukes og føre til seksuell trakassering og overgrep.

Fakta – sammenhenger og vurderinger

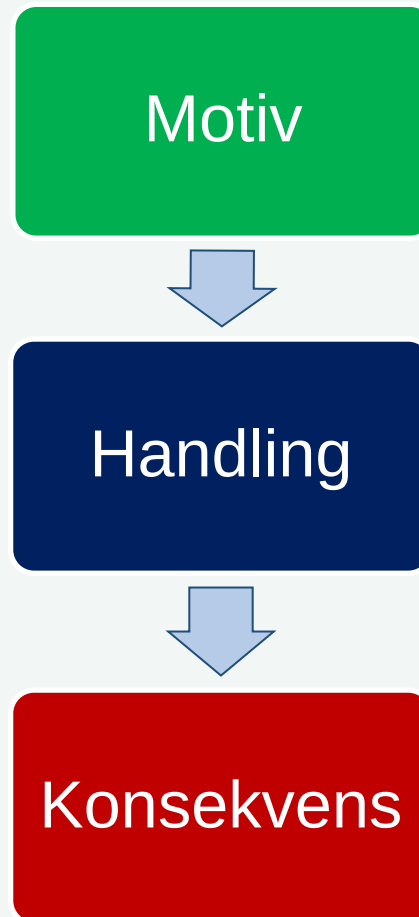
Forskning viser at det er mindre trakassering i miljøer hvor det er omtrent like mange kvinner som menn, enn i miljøer som er dominert av ett kjønn.

I sosiale sammenhenger er det først og fremst når det er alkohol med i bildet at seksuell trakassering og overgrep skjer.

Følgende retningslinjer gjelder i hele norsk idrett:

- 1.** Behandle alle med respekt, og avstå fra alle former for kommunikasjon, handling eller behandling som kan oppleves som krenkende.
- 2.** Unngå berøringer som kan oppleves som uønsket.
- 3.** Unngå alle former for verbal intimitet som kan oppleves som seksuelt ladet.

”Jeg mente
ikke noe
med det”

Trenerens ansvar

Film 1

Se filmen på [youtube](#)

Følgende retningslinjer gjelder i hele norsk idrett (Forts):

- 4.** Unngå uttrykk, vitser og meninger som omhandler utøveres kjønn eller seksuelle orientering på en negativ måte.
- 5.** Tilstrebe å ha begge kjønn representert i støtteapparatet.
- 6.** Unngå kontakt med utøvere i private rom uten at det er flere til stede eller det er avtalt med foresatte eller idrettsledelsen.

Følgende retningslinjer gjelder i hele norsk idrett (Forts):

- 7.** Vise respekt for utøverens, trenerens og lederens privatliv.
- 8.** Unngå doble relasjoner. Dersom et gjensidig forhold etableres bør situasjonen tas opp og avklares åpent i miljøet.
- 9.** Ikke tilby noe form for motytelse i den hensikt å forlange eller forvente seksuelle tjenester i retur.

Trenerens ansvar

Film 2

Se filmen på [youtube](#)

Følgende retningslinjer gjelder i hele norsk idrett (Forts):

10. Gripe inn og varsle dersom man opplever brudd på disse retningslinjene. Støtteapparatet (trenere, ledere, tillitsvalgte, funksjonærer, dommere, foreldre mfl.) har hovedansvar for at retningslinjene gjøres kjent og overholdes i organisasjonen/idrettsmiljøet.

Retningslinjer - Tilleggspunkter for NLF:

11. Tillitsvalgte og instruktører i sentrale posisjoner i organisasjonen skal være ekstra forsiktig med doble relasjoner. Og være bevisst at de har makt og tillit i form av sitt verv eller sin stilling med tanke på å inngå forhold til elever og nye medlemmer.

12. Vær din rolle bevisst, også på sosiale medier (SoMe). Instruktører skal utvise forsiktighet ved kontakt gjennom (SoMe), det er viktig å være bevisst på at denne type oppmerksomhet og kommunikasjon lett kan misforståes. Det er alltid instruktøren sitt ansvar å sette grenser hvis kontakten overskrider vanlig kommunikasjon.

Trenerens ansvar

Film 3

Se filmen på [youtube](#)

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

Retningslinjer - Tilleggspunkter for NLF:

Målsetning:

Alle instruktører og tillitsvalgte skal få informasjon om NIF og F/NLF sine retningslinjer, rutiner for forebygging og håndtering av seksuell trakassering. Det skal være en del av standard informasjon til nyvalgte i tillitsverv, nye instruktører og til nye medlemmer på grunnkurs.

Reaksjoner

Generelt

Alt fra muntlig advarsel til å bli fratatt rettigheter for kortere eller lengre tid

Instruktører: Stilles strengere krav til instruktører enn til andre utøvere

Les mere her

<https://nlf.no/info/si-fra>

<https://portal.mittvarsel.no/v/nif>

<https://www.idrettsforbundet.no/tema/retningslinjer/seksuell-trakassering-og-overgrep/>

Håvard B. Øvregård
rådgiver

m: +47 91 77 31 57

havard.ovregard@idrettsforbundet.no

www.idrettsforbundet.no

**Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske
komité**

Spørsmål?

NORGES
LUFTSPORTFORBUND